

YÖK 39 ya ında

YÖK 39 ya ında

39 yılı geride bırakan YÖK, yeni ya ında üniversitelerde kaliteyi ve liyakatı önceleyen yenilikçi çalı malara 'Yeni YÖK' mottosuyla imza atmaya hazırlanıyor. Yeni YÖK'ün akademide liyakata dayalı ara tırma görevlisi ve ö retim üyesi alımlarının merkezi bir planlamayla kritik teknoloji alanlarında yapılması için ba lattı ı çalı malar artarak sürecek. Projenin son a amasında, YÖK tarafından liyakat sahibi nitelikli doktoralı gençler ile üniversiteler ülkede ilk defa uygulanacak kurgu ile bir platformda e le tirilecek. Anadolu'daki yeni geli en üniversiteleri nispeten daha geli mi üniversitelerle e le tirerek eksiklerin hızla giderilmesinin hedeflendi i 'YÖK Anadolu Projesi'nin ise bu ay içerisinde gerçekleş mesi planlanıyor.Yüksekö retim Kurulu (YÖK), 39 yılı geride bıraktı. Yeni ya ında üniversitelerde kaliteyi ve liyakatı önceleyen yenilikçi çalı malara 'Yeni YÖK' mottosuyla imza atmaya hazırlanıyor. YÖK, 6 Kasım 1981'de yayımlanan 2547 sayılı Yüksekö retim Kanunu ile kuruldu. Türkiye'deki tüm yüksekö retim kurumlarını çatısı altında toplayan YÖK, bugün itibarıyla sayısı 207'yi bulan yüksekö retim kurumu, 8 milyonu bulan ö renci, 175 bini bulan ö retim elemanı oldu. Bu kesim için çalı malar ve koordinasyon görevi yürütüyor. YÖK'e bugüne kadar sırasıyla Prof. Dr. hsan Do ramacı, Prof. Dr. Mehmet Sa lam, Prof. Dr. Kemal Gürüz, Prof. Dr. Erdo an Teziç, Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan ile Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya ba kanlık etti.YÖK'e, 6 Kasım 2014'te vekaleten, 11 Kasım'da ise asaleten atanan Prof. Dr. Yekta Saraç ba kanlık yapıyor. Saraç, göreve geldi i günden itibaren 'Yeni YÖK' felsefesiyle 'eski YÖK' imajını geride bırakmak için birçok yapısal de i ikli e imza attı. Bu süreçte 'YÖK üniversitelere neden müdahale ediyor?' döneminden 'YÖK üniversitelere u konularda neden müdahale etmiyor?' dönemine geçildi i belirtilirken artık sürecin üniversitelere sürekli müdahale etmek yerine yetki devirleri ile yönetildi i açıklanıyor. Yeni misyon ve vizyonuna liyakat ve e ffaflı ı koyan YÖK, Yüksekö retim Kalite Kurulunun kurulması, Yüksekö retimde Misyon Farklıla ması ve htisasla ma Projesi, YÖK 100/200 Doktora Projesi, Hedef Odaklı Uluslararasıla ma, Üniversite-Sanayi Birli i, Dijital Dönü üm, Açık Bilim ve Açık Eri im Projesi, Gelece in Meslekleri Projesi, YÖK Sanal Laboratuvarı, akademide liyakata ve kritik alanlara öncelik veren YÖK-Gelecek Projesi ve yakın zamanda ayrıntıları açıklanacak olan YÖK-Anadolu Projesi gibi birçok alanda kaliteyi önceleyen yeni ve yenilikçi çalı malara imza atıyor.'Yeni YÖK' mottosunun mimarı Yekta Saraç'ın göreve gelmesiyle Kurul, ilk olarak bazı yetkilerinin üniversitelere devredilmesiyle dikkatleri üzerine çekti. Bu dönemde yüksekö retimde daha önce cesaret edilemeyen yapısal de i iklikler hayata geçirildi. Bunların en önemlileri arasında YÖK'ten tamamen ba ımsız bir Yüksekö retim Kalite Kurulunun kurulması yer aldı. Yeni YÖK'ün ba lattı ı Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklıla ması ve Ara tırma Odaklı htisasla ma Projesi ile de yenilikler hayata geçirildi. Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversiteler ve Ara tırma Üniversiteleri olmak üzere iki koldan yürütülen proje kapsamında, ara tırma üniversitelerinin performans sonuçlarıyla ilgili yıllık raporlar ' e ffaflık' gere i kamuoyuyla payla ılmaya ba landı. Vakıf üniversitelerindeki kaliteyi artırmaya dönük de bir dizi faaliyet yürüten YÖK, bu üniversitelere AR-GE bütçesi ayırma ve ö retim üyesi yeti tirme zorunlulu u getirdi. Yüksekö retim tarihinde ilk kez 'Üniversite Yıllık izleme ve De erlendirme Raporları' ve 'Vakıf Yüksekö retim Kurumları Raporları' da yayımlanmaya ba landı.TÜRK YE'N N HT YAÇ DUYDU U ALANLARDA 5 B N N ÜZER NDE DOKTORALI YET YOR YÖK tarafından, ilk kez ba latılan, ba arıya endekli burs programlarına büyük önem veriliyor. Bunlardan en dikkati çeken yeni YÖK'ün 'Gelecek 10 yıl için güçlü nesiller yeti tirme' sloganıyla ba lattı ı 100 öncelikli alanda, her ça rıda 2 bin ki iye doktora bursu verilen 'YÖK 100/2000 Doktora Burs Programı' oldu. YÖK'ün özel önem verdi i bu programdaki ö renci sayısı, bu yıl itibarıyla 5 binin üzerine çıktı. Ayrıca, Yurtdı ı Doktora Ara tırma Bursu (YÖK-YUDAB) da hayata geçirilen önemli burs projeleri arasındaki yerini aldı. Temel Bilimler Programları Üstün Ba arı Sınıflarında (YÖK-TEB P) özel müfredat ve hocalar tarafından e itim gören, ülke için özel bilim insanları yeti tirilirken YÖK ba arı bursları ile de ö renciler destekleniyor. YÖK ayrıca Türkiye'de ve hatta dünyada daha önce uygulanmamı olan bir yabancı ö renci burs programı kurguladı. Bu kapsamda, Türkiye'de ö renim görmesi sa lanan ö renciler, ülkelerine döndükten sonra kendi ülkelerindeki devlet kurumlarında be yıl boyunca hizmet verecek.ULUSLARARASI Ö RENC SAYISI ARTTI YÖK'ün uluslararasıla ma alanında hedef odaklı yaptı ı planlamalar da meyvesini vermeye ba ladı. 'Yüksekö retimde Uluslararasıla ma Strateji Belgesi'nin de hazırlanmasıyla 182 ülkeden uluslararası ö renci sayısı 200 bini a ttı. Bu artı oranının, Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde son üç yılda görülmedi i belirtildi. Küresel ölçekteki koronavirüs hastalı ı salgınının ülkeye uluslararası ö renci akı ını olumsuz etkilememesi için bazı kararlar alındı ve YÖK olarak Study in Turkey YÖK Virtual Fair 2020 adıyla bir sanal yüksekö retim fuarı düzenlendi. 20-22 Temmuz 2020'deki fuarda, 165 ülkeden ziyaretçi, sanal ortamda, herhangi bir ücret ödemeksizin yüksekö retim kurumlarının temsilcileriyle bulu ma ve ayrıntılı bilgi alma imkânına sahip oldu. Uluslararası ö renciler için düzenlenen sanal fuarın bir benzeri de Türkiye'deki üniversite adayları ve veliler için Üniversiteni Ke fet YÖK Sanal Fuarı-2020 adıyla düzenlendi.ÜN VERS TE-SANAY B RL NDE 'SESS Z DEVR M' Üniversite-sanayi i birli ine yönelik 'sessiz devrim' tabiriyle düzenlemeler de yapıldı. Buna göre, meslek yüksekokullarının organize sanayi bölgelerinde açılması ve i yeri odaklı e itimin te vik edilmesi uygulamaları ba latıldı. Bilimsel ara tırma projelerinde lisansüstü ö renciler bursiyer olarak desteklenirken, üniversitelerde sermaye irketi statüsünde Teknoloji Transfer Ofislerinin kurulmasına destek verildi. YÖK-Aselsan Doktora Programları (Aselsan akademi) da ba latıldı. YÖK'ün yürüttü ü yüksekö retimde yenilikçi giri imler, projeler ve düzenlemeler de devam ediyor. Doktora Sonrası Ara tırmacı stihdamı (Post-doc), ücretli ara tırma izni, emekli ö retim üyelerinin sözleşmeli olarak istihdam edilmesi, denklik ve tanımadaki yeni geli meler, yüksekö retimde engelsiz e itim ve eri im çalı maları, ilk kez verilen YÖK Üstün Ba arı Ödülleri, Yüksekö retim E itim Programları Danı ma Kurulu ve Meslek Yüksekokulları Koordinasyon Kurulunun kurulması, Ortado u'da Akademik Mirası Koruma Projesi gibi ba lıklarda politikalar da halen sürüyor.ÜN VERS TELERDE D J TAL DÖNÜ ÜM Son dönemde yüksekö retim alanında dijital ortamda yenilikçi düzenlemeler gerçekle tirildi. YÖK'te dijital sistem ve veri payla ımı üzerine de çalı malar yürütüldü. Online denklik ba vurusu, YÖK Atlas, YÖK Akademik, Ulusal Tez Merkezi, üniversitelere e-Kayıt, YÖK Kariyer, e-Mezuniyet Belgesi, YÖK mobil uygulamaları gibi e-Devlet üzerinden kolayca yürütülen hizmetler sunulmaya ba landı. 'Dijitalle en YÖK' mottosuyla Yüksekö retimde Dijital Dönü üm Projesini yüksekö retim tarihinde ilk kez bu yıl hayata geçiren YÖK, bu alanda ö retim üyelerine ve ö rencilere yönelik e itimlere hız verdi. 'Dijitalle en YÖK' çalı maları kapsamında 'Açık Bilim ve Açık Eri im' çalı malarıyla yapılan bir dizi düzenleme sonunda açık bilim açık eri imde önemli mesafeler kat edildi. 'YÖK Açık Bilim Sistemi Yazılım Projesi' çalı maları ise devam ediyor.YÖK'ÜN KORONAV RÜS ÖNLEMLER ÇALI MALARI YÖK tarafından COVID -19 önlemleri kapsamında üniversite ö rencilerinin açık eri imine sunulan 'YÖK Dersleri Platformu' hayata geçirildi ve bu platforma ait içeriklere, mobil operatörler tarafından tanımlanacak olan 6 GB'lık 'Uzaktan E itime Destek kotası' kapsamında ücretsiz eri im imkânı sa landı. YÖK bünyesinde, çe itli üniversitelerin farklı disiplinlerinden gelen uzaktan ö retim alanında uzman akademisyenlerin yer aldı ı 'Uzaktan Ö retim Politikaları Komisyonu' olu turuldu. Salgın sürecinde üniversitelerdeki uygulamalara yönelik 'Küresel Salgında Yeni Normalle me Süreci Rehberi' hazırlayan YÖK, ayrıca Türk Standardları Enstitüsü (TSE) i birli iyle salgınla mücadele kapsamında, üniversite yerle kelerinde sa lıklı ve temiz ortamların olu turulması, hijyen ko ullaarının sa lanması için 'Küresel Salgın Ba lamında Yüksekö retim Kurumlarında Sa lıklı ve Temiz Ortamların Geli tirilmesi Kılavuzu'nu hizmete sundu. Salgın

nedeniyle mart ayında üniversitelerde uzaktan öğretim geçilmesiyle birlikte laboratuvar uygulamaları gerektiren derslere ilkin çözüm olarak YÖK Sanal Laboratuvar Projesi de hayata geçirildi. YÖK-GELECEK PROJESİ Yeni YÖK tarafından yükseköğretim tarihinde ilk kez başlatılan YÖK Gelecek Projesi ile verimlilik, liyakat ve fırsat eşitliğini gözeterek üniversitelerde akademik kadro kullanımında mevcut genel cari usule ek olarak yeni bir yöntem getirilmeye başlandı. Bu projede öncelikle 'kilit alanlar' olarak belirlenen alanlar, öncelikli alanlar olacaktır. Farklı statüde olan devlet üniversiteleri için kadro kullanımı konusunda ülkenin kalkınma yolundaki yürüyüşüne uygun merkezi bir planlama yapılacaktır. Gelecekte bilim insanları için YÖK tarafından kurgulanan bu proje üç aşamadan oluşacaktır. Projenin birinci aşaması, ülkenin kalkınmasında önem arz eden disiplinlerarası alanlarda ara tırma görevlisi alımı ile başlatıldı. 'Öncelikli Alan Ara tırma Görevlisi İstihdamı' ile üniversitelere ek kadro tahsisi yapıldı. İzinleri YÖK'ten alındıktan sonra gerekli şartlar üniversitelerce yapılıyor. Bu kadrolara yapılacak atamalar, bütünüyle liyakat çerçevesinde olması için belli bir üniversitenin havuzundan değil, Türkiye'nin havuzundan yararlanılarak gerçekleştirilecek. Yeni YÖK, Türk yükseköğretim sisteminin liyakat ve ehliyet çerçevesinde geliştirilmesine ve üniversitelerin ihtisaslaşmasına katkı sağlayacak 'Öncelikli Alan Ara tırma Görevlisi' atamalarıyla, kısa bir müddet zarfında yükseköğretim sisteminde hissedilebilir bir iyileşme hedefliyor. Projenin ikinci aşamasını ise 'Öncelikli Alanlarda Öğretim Üyesi İstihdamı' oluşturuyor. Projenin bu aşamasında öncelikli ve özelliikli alanlar olarak kritik teknoloji alanları belirlendi. Dünyada kritik teknoloji olarak adlandırılan alanlarla ilgili etki ve ülke şartlarında yapılabilişlik analizleri dikkate alınarak kendi içlerinde önceliklendirildi. Daha sonra da belirlenen bu alanlarda üniversitelerin yetkinliğine ilişkin bibliyometrik analizler yapıldı. Başarıyla bulunan üniversitelerin bölümleri ile bu kritik alanlar eşleştirildi. 'Öncelikli Alan Ara tırma Görevlisi İstihdamı' kapsamında, ülkenin kalkınma yolundaki öncelikli alan ve dünyada 'kritik teknolojiler' olarak adlandırılan alanlarda üniversitelere öğretim üyesi kadroları (doktor öğretim üyesi, doçent, profesör) ek atama izinleri verildi. Belirlenen öncelikli alanlarda 77 üniversiteye 18 kritik teknoloji alanında 750 ek öğretim üyesi kadrosu tahsis edildi. Yani üniversiteler mevcut mevcut kadroları izinlerine ek olarak, toplamda 750 öğretim üyesi daha alabilecek. Böylece, sadece ülke için önemli olan kritik teknoloji alanlarında, başarıyla öğretim üyelerinin bulunduğu bölümlere başarıyla dolayısıyla ayrıcalık tanınıyor. Bu amaçla YÖK kurulduğundan itibaren ilk defa başarıyla bölümlerin, merkezi olarak YÖK tarafından görülmesi ve bunlara kadro takviyesi yapılması söz konusu oldu. Projenin üçüncü aşamasını ise akademik personel istihdamına yeni bir vizyon kazandıracak olan 'YÖK Akademik Kariyer-Liyakat Platformu' oluşturacaktır. Liyakat sahibi nitelikli doktoralı gençler ile üniversiteler ülkede ilk defa uygulanacak bir kurgu ile bir platformda eşleştirilecek. Bu proje, doktorasını tamamlamamış akademisyen, ara tırma ve bilim insanlarının Türk yükseköğretim sisteminde daha verimli ve liyakat odaklı istihdamına yönelik kurgulandı. Platform önümüzdeki günlerde kullanıma açılacaktır. YÖK-ANADOLU PROJESİ Anadolu'daki yeni gelişen üniversiteleri nispeten daha gelişmiş üniversitelerle eşleştirerek eksiklerin hızla giderilmesinin hedeflendiğini, ilk kez kurgulanan 'YÖK Anadolu Projesi'nin ise bu ay içerisinde hayata geçirilmesi planlanıyor.

Tags: